

Pedagoško – didaktički model za školski kurikulum Sigurnost djece na internetu

Nastavni programi u Republici Hrvatskoj su usmjereni na sadržaje i njihov prijenos. Tako koncipirana kurikularna rješenja najčešće poučavanje pretvaraju u prijenos velike količine informacija, a učenje u njihovo puko memoriranje. Pritom je posve zanemaren razvoj viših razina znanja i kognitivnih vještina, kompetencija za cjeloživotno učenje, ali i vještina i stavova na kojima počivaju kreativnost, inovativnost, kritičko mišljenje ili poduzetnost. Ti su nastavni programi u isto vrijeme gotovo posve zatvoreni, tako da ne omogućavaju primjerenu razinu autonomije škola, učitelja i nastavnika, ni slobodu djece i učenika u izboru sadržaja, metoda i oblika rada. Nastavni programi samo manjim dijelom određuju odgojno-obrazovne ishode i standarde njihove usvojenosti, a to u velikoj mjeri onemogućava pouzdano, valjano i objektivno vrednovanje učeničkih postignuća. Razina učeničkih postignuća u bitnome ovisi o procesu poučavanja i učenja: zbog toga se sve češće naglašava kako su obrazovni sustavi kvalitetni onoliko koliko su kvalitetni učitelji. Stoga je važno posvetiti pažnju unaprjeđenju kvalitete nastave.

Generacije koje se trenutno školiju, kao i one koje tek dolaze, trebale bi se pripremiti za svakodnevno korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT). Prepoznali su to Europski parlament i Vijeće Europe koji su digitalne kompetencije uvrstili u ključne kompetencije koje svaki pojedinac treba posjedovati kako bi se prilagodio svijetu koji se brzo mijenja. Njihova definicija, zajedno sa znanjem i vještinama uključuje kritički odnos prema odgovornom korištenju informacijske i komunikacijske tehnologije.

Djeca u hrvatskim osnovnim školama trenutno imaju priliku steći osnovne informatičke vještine ako odaberu izborni predmet informatike od 5. do 8. razreda ili od 1. do 4. razreda, ako im je takva izvannastavna aktivnost ponuđena. Dakle, nije obavezno čak niti minimalno znanje o odgovornom i sigurnom korištenju interneta, niti su hrvatske škole razvile politiku prihvatljivog korištenja informacijske i komunikacijske tehnologije i mobilnih uređaja u školi. Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. – 2010. smatra razvoj vještina vezanih uz korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije u svakodnevnom životu jednim od ključnih preduvjeta za aktivno sudjelovanje u informacijskom društvu. U nacionalnom okvirnom kurikulumu korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija je vrlo široka tema čiji je cilj razvoj vještina informatičke pismenosti kao dio kompetencija za cjeloživotno učenje.

OŠ "Mladost Osijek"

Sva bi djeca trebala dosegnuti minimalni standard i steći iskustvo i znanje u području rizičnog i sigurnog korištenja interneta i novih tehnologija. Djeca bi trebala biti pripremljena za korištenje računala i interneta, dobiti savjete primjerene svojoj dobi s naglaskom na vidljivost i dostupnost vlastitih osobnih podataka na internetu, o raznim lošim i štetnim posljedicama online komunikacije, uz istodobno poticanje kreativnosti i cjeloživotnog učenja istraživanjem i učenjem pomoću interneta.

Prema zadnjoj anketi koju je UNICEF proveo u Hrvatskoj, 85 % djece ima pristup internetu kod kuće, njihove omiljene aktivnosti na internetu su traženje zabave, komunikacija s prijateljima i korištenje društvenih mreža, dok rjeđe koriste internet za istraživanje i učenje. Ista anketa pokazala je da je 34 % djece imalo iskustva s nekim oblikom elektroničkog nasilja te da je uobičajena reakcija učitelja u takvim situacijama, traženje savjeta stručnjaka. Dakle, učitelji trebaju daljnje profesionalno usavršavanje na tom području kako bi mogli spriječiti elektroničko nasilje i uspješno se bavili sigurnošću djece na internetu.

Istraživanje EU Kids Online „Opasnosti i sigurnost na internetu“ koje je 2011. godine obuhvatilo 25 država pokazalo je da u prosjeku djeca prvi put koriste internet sa 7 godina, 93 % djece od 9 do 16 godina starosti koristi internet svakodnevno ili nekoliko puta tjedno te da 55 % ima javne profile s osobnim podacima objavljene na društvenim mrežama. 12 % europske djece kaže da ih je nešto na internetu uzrualo ili uznemirilo. Rezultati istraživanja pokazuju da sustav poučavanja digitalnih vještina treba konstantno osvježavati u pogledu načina poučavanja, sigurnosnih mogućnosti i upravljanja aplikacijama kako bi se postiglo da sva djeca dosegnu minimalni standard te spriječila digitalna izoliranost i nepismenost djece. Svi sudionici odgovorni su za širu pristupačnost dobro prihvatljivog, pozitivnog sadržaja za djecu, posebno u malim jezičnim zajednicama poput Hrvatske.

EU program „Sigurniji internet“ preporuča upotrebu programa koji uključuju djecu, roditelje i učitelje u razvijanju učinkovitog modela potpore za djecu koja koriste internet za učenje i istraživanje. Takav model ciljanog poticaja posebno je važan u zemljama gdje postoji velika razlika između znanja djece i roditelja u pogledu mogućnosti interneta. To pokazuje važnosti uključivanja aktivnosti i obrazovnih sadržaja o sigurnosti djece na internetu u školski kurikulum obavezognog obrazovanja u Hrvatskoj.

Školski kurikulum Sigurnost djece na internetu

Suvremena, relevantna te djetetu i učeniku usmjerena kurikularna rješenja zasnovana su na odgojno-obrazovnim ishodima koji se odnose na cjeloviti razvoj djeteta i učenika. Ona su otvorena promjenama i stalnom inoviranju u skladu s razvojem društva, gospodarstva, znanosti i tehnologije te odgoja i obrazovanja. Omogućuju primjerenu razinu autonomije rada ustanova, odgajatelja, učitelja, nastavnika, ravnatelja i drugih odgojno-obrazovnih djelatnika.

OŠ "Mladost Osijek"

Ovaj kurikulum odlikuje:

- posvećenost razvoju temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje;
- usmjerenost na aktivno učenje i razvoj i usvajanje znanja i vještina na višim kognitivnim razinama, a ne na puki prijenos velike količine informacija;
- usmjerenost na razvojne aspekte koji nisu samo kognitivne prirode (vještine, stavove, kreativnost, inovativnost, kritičko mišljenje, inicijativu, poduzetnost, estetsko vrednovanje, odnos prema sebi, drugima i okolini i dr.);
- jasno definirani ishodi učenja;
- otvoreni didaktičko-metodički sustavi koji učiteljima, nastavnicima i učenicima omogućuju slobodu u izboru sadržaja, metoda i oblika rada;
- jasno određeni standardi razvijenosti i usvojenosti ishoda učenja, čime će se osigurati osnova za objektivniju procjenu postignuća različitim oblicima unutarnjeg i vanjskog vrednovanja.

Školski kurikulum za sigurnost djece na internetu organiziran je u četiri modula i vertikalno je usklađen u pet cjelina: informacije, komunikacije, stvaranje sadržaja, sigurnost i rješavanje problema, prema preporuci Europskog okvira za razvoj i razumijevanje digitalne kompetencije u Europi (A. Ferrari, "DIGCOMP, 2013.) Svaki od četiri modula namijenjen je određenom uzrastu djece osnovnih škola u Republici Hrvatskoj. 1. modul pripremljen je za učenike 1. i 2. razreda, 2. modul za učenike 3. i 4. razreda, 3. modul za učenike 5. i 6. razreda te 4. modulu za učenike 7. i 8. razreda. Svaka cjelina obuhvaća određene teme koje se nadograđuju i proširuju iz modula u modul. Tako će primjerice učenici o osobnim podacima i njihovom dijeljenju govoriti na drugačiji način u 1. i 2. razredu (koji su sve osobni podaci i koliko je važno ne dijeliti ih svakome), a drugačije u 7. i 8. razredu (uz sve do tada naučeno učit će i o opasnostima ako ti podaci dođu u „krive ruke“). Svaki modul sadrži 20 tema (ukupno 80 tema) osmišljenih za realizaciju tijekom školske godine, po 10 tema u svakom razredu. Ishodi učenja napisani su u skladu s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom.

Iz ishoda učenja vidljivo je da školski kurikulum *Sigurnost djece na internetu* zadovoljava sve ključne kompetencije EU-a. Osnova je za izradu udžbenika za učenike, za različite didaktičke materijale, priručnika za roditelje i učitelje te pomaže u vrednovanju i samovrednovanju učeničkih postignuća.

Ishodi učenja učiteljima pružaju jasnou i preciznu osnovu za određivanje sadržaja koji će se poučavati, nastavnih strategija i metoda koje će se primjenjivati, za određivanje aktivnosti koje učenici trebaju izvesti te definiranje ispitnih zadataka za vrjednovanje učeničkog uspjeha i napredovanja. Učenicima pružaju jasnou i konkretnu sliku što će morati znati na kraju pojedine teme, cjeline, pružaju jasan okvir koji usmjerava njihovo učenje te daju osnovu za pripremanje provjere njihovih postignuća. Roditeljima omogućuju stjecanje jasne slike o tome koju vrstu i razinu znanja, vještina i vrijednosti će djeca moći steći u školi te im omogućuje uspješno pomaganje i praćenje napredovanja njihova djeteta.

OŠ "Mladost Osijek"

U ovo digitalno doba djeca su sve više usmjereni na računala i mobilne uređaje i to od vrlo rane dobi. Potrebno ih je poučiti njihovom pravilnom korištenju. Izborna nastava informatike započinje u 5. r. osnovne škole (ako se ne provodi kao izvannastavna aktivnost u nižim razredima, što je vrlo rijetko), a to je kasno jer mnoge štete su već učinjene. Zato je dobro kroz različite predmete ili satove razrednika obraditi pojedine teme o sigurnosti na internetu. Isto tako ta tema nije dovoljno zastupljena u planu i programu informatike za osnovne škole pa je vrlo poželjno progovoriti o njoj. Roditelji nemaju dovoljno osobnih iskustava na tom području pa su priručnici za roditelje itekako velika pomoć. Uz udžbenik, koji je pomoć učenicima, roditelji u priručniku dobivaju vrlo korisne i potrebne informacije o sigurnosti i pravilnoj upotrebi IKT-a u svakodnevnom životu. Svaki učitelj može se snaći u predloženim pripremama, a svaka od njih nudi pomoć oko određene teme. Mnoge teme mogu se obraditi i bez upotrebe računala, posebice u nižim razredima tako da svi koji žele mogu posegnuti za pripremljenim materijalima.

Metode i oblici rada

Jedan od najdjelotvornijih načina unaprjeđivanja kvalitete obrazovnih sustava su intervencije na školskoj razini koje su usmjereni na učenika. Tim se intervencijama uspostavljaju mehanizmi identificiranja poteškoća u učenju i mehanizmi pružanja dodatne podrške učenicima pomoći kojih se unaprjeđuju njihova postignuća. Stoga uspješni obrazovni sustavi, jednako kao i uspješne škole (na mikrorazini), osobitu pozornost posvećuju individualnoj podršci učenicima, i to ne samo učenicima s teškoćama i darovitim, već svima. U našem obrazovnom sustavu postoji određen broj pojedinačnih oblika podrške učenicima koji su usmjereni na poboljšanje njihovih obrazovnih postignuća, razvoj njihovih osobnih potencijala i njihove sveukupne dobrobiti, no oni nisu dovoljno prilagođeni potrebama djece i učenika, nedostatni su i nemaju sustavan karakter.

Riječ je o odgoju i obrazovanju koje:

- aktivno potiče cjeloviti osobni razvoj svakog djeteta i mlade osobe,
- omogućuje stjecanje znanja, vještina i stavova potrebnih za uspješan život u suvremenom društvu,
- promiče aktivno demokratsko građanstvo, društvenu jednakost i temeljne demokratske vrijednosti,
- pridonosi društvenom i gospodarskom razvitu zemlje.

Izmjenom različitih metoda i oblika rada pristupamo svim učenicima, dopiremo do njih i pomažemo im stjecati znanja, vještine i stavove za uspješan život u današnjem društvu.

Informatika je više od ostalih predmeta problemski orijentirana. Problem je potrebno definirati, razumjeti, prikupiti podatke o njemu, analizirati ga i diskutirati o njemu te na kraju donijeti zaključke o problemu. Na ovakav način učenici aktivno rješavaju određene probleme.

OŠ "Mladost Osijek"

Također se korelira i unutar predmeta i s drugim predmetima. Iz kurikuluma je vidljivo da postoje horizontalne i vertikalne poveznice među modulima, a također se povezuje s ostalim predmetima, a posebice sa situacijama iz realnog svijeta i života.

Nastavni sat treba biti dinamičan i zato je vrlo bitno uvoditi tehnologiju u obrazovni sustav. Na taj se način približavamo suvremenim učenicima na njima prihvatljiv i razumljiv način, motiviramo ih za samostalno i suradničko učenje, razvijamo njihove interese te im olakšavamo učenje i pripremamo ih za cjeloživotno učenje. Takvim oblicima rada učenici će moći reproducirati, ali i primijeniti stečena znanja. Moći će razumjeti, prevesti, objasniti ili interpretirati naučeni sadržaj. Također će moći primijeniti usvojena znanja u novim, sličnim situacijama uz minimalno vođenje, znat će razlikovati bitne od nebitnih informacija te usporediti sličnosti i razlike među idejama. Na kraju će moći kreativno koristiti postojeće znanje za stvaranje nove cjeline (kombinirati poznate dijelove u novu cjelinu), stvarati nove ideje i rješenja, izvoditi generalizacije na temelju dobivenih podataka te povezati znanje iz različitih područja.

Da bismo sve to ostvarili, moramo koristiti nove metode učenja i poučavanja kojima ćemo aktivno uključiti učenike u nastavu i potaknuti njihovo stvaralaštvo. Tradicionalne nastavne metode omogućuju da je učitelj prenositelj znanja, a učenici pasivni slušači i primatelji tih znanja. Zato posežemo za suvremenim nastavnim metodama koje aktivno uključuju učenike u nastavu i potiču stvaralaštvo što i jest cilj suvremene nastave. Suvremene nastavne metode su: istraživačka, dijaloška, simuliranje, igra, učenje putem rješavanja problema. Korištenjem ovih metoda ostvaruje se interaktivna nastava, a njome želimo postići intelektualnu angažiranost učenika za vrijeme nastave, tj. aktivno učenje. Metodom dijaloga potiču se misaone aktivnosti učenika i zahtijeva se njihova potpuna pažnja. Demonstracijska metoda temelji se na pokazivanju i promatranju, obično se pokazuje sadržaj na konkretnom primjeru uz pomoć projektor-a priključenog na računalo. To mogu biti različite prezentacije, videoisječci i sl. Također to mogu biti i izložbe učeničkih radova i različite brošure koje su učenici izradili. Metoda rada s tekstom je samostalan rad učenika s literaturom. Najčešće je to istraživanje o nekome pojmu na računalu, tj. istraživačka metoda. Kod metoda samostalnih vježbi učenik samostalno izvodi postavljeni zadatak rješavajući kvizove, izrađujući brošure, prezentacije, videozapise, kroz razna natjecanja, debate, intervjuje itd. Mnoge situacije se mogu prikazati glumljenjem određene situacije pa primjenjujemo metodu simulacije, igranje uloga ili pričanje priče. Djeci zanimljiva metoda je igranje igre. Tako bacajući klupko vune jedan drugome mogu simulirati mrežu koja podsjeća na internetsku mrežu, a najzanimljivije je da ju je teško otplesti. To ih zorno i kroz igru uvodi u određeni problem. Ili igra „Toplo- hladno“ kojim traže ključne pojmove po razredu, a mogu se koristiti i razne internetske igre.

Iza aktivnog učenja kriju se različite aktivne nastavne metode koje pronalazimo u pripremama za izvođenje nastave: grupni projekti, izrada brošura, natjecanja, kvizovi, izložbe, debata, igre, rješavanje problema, intervju, igranje uloga, pričanje priče, radni listovi, prezentacije, izlaganje radova, metoda kazališta, praktični rad...

OŠ "Mladost Osijek"

Ove metode i oblici rada omogućuju učenicima da samovrednuju svoj rad. Aktivnim uključivanjem u nastavu, kreiranjem i obradom različitih problema te pronalaženjem rješenja učenici dobivaju povratnu informaciju o uspješnosti realizacije svoga rada. Ovakvim načinom rada, primjenom suvremenih i aktivnih metoda i oblika rada teži se trajnom razvoju i unaprjeđivanju rada i postignuća svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja. Osiguravaju se jednake mogućnosti svakom djetetu i mlađoj osobi da u sustavu obrazovanja ostvari svoj puni individualni potencijal, bez obzira na spol, porijeklo, socijalno okruženje, spolnu i religijsku orientaciju ili akademске sposobnosti. Oslobođa se kreativni potencijal na svim razinama, hrabro traga za novim i originalnim idejama, objašnjenjima i rješenjima problema. Na kraju omogućuje svima (školama, učiteljima, učenicima) da ostvaruju najbolje rezultate na svoj način, uz otvorenost i spremnost na vanjsko vrednovanje vlastitog rada.

Didaktički materijali

Iz analize postojećih uvjeta rada odgojno-obrazovnih ustanova jasno proizlazi da ni postojeća mreža ustanova ni uvjeti rada (stanje zgrada, opremljenost i sl.) nisu optimalni. Poseban je problem neujednačenost uvjeta koja ugrožava ostvarivanje jednakih mogućnosti za svu djecu s obzirom na to da postoje velike razlike u prostornim uvjetima, opremljenosti odgojno-obrazovnih ustanova i kadrovskoj ekipiranosti. Kod izrade didaktičkih materijala vodilo se računa da planirani sadržaj mogu ostvariti sve škole, pa i one s minimalnim uvjetima za rad.

Kod izrade didaktičkih materijala prvenstveno se vodilo računa o načinu komunikacije suvremenih učenika, o jeziku koji koriste te o procesu razmišljanja novih generacija. Digitalni alati pomažu u izradi i uporabi različitih multimedijalnih sadržaja, podržavaju interakciju između sadržaja i korisnika, interakciju između grupe korisnika, razvijaju timski rad i kreativnost učenika te razvijaju kritički odnos prema internetu.

Prilikom izrade didaktičkih materijala koristili su se različiti alati: alati za izradu i obradu video materijala, alati za izradu digitalnih priča, Web 2.0 alati i multimediji alati. Uporabom svih tih alata nastalo je mnoštvo različitih didaktičkih materijala: online listići (koji mogu biti i u papirnatom obliku ukoliko nemamo pristup računalima), multimedije, igre, plakati, videozapisi, udžbenici, priručnici za učitelje i roditelje... U nastavi možemo koristiti računala, tablete i pametne telefone.

Udžbenici i e-udžbenici su posebno osmišljeni kroz boje i oznake za pojedinu cjelinu i modul. Iz kurikuluma je vidljivo da se sadržaji cjelina proširuju iz modula u modul. Tako svaka cjelina ima svoju boju i oznaku. Prema njima se učenici, učitelji i roditelji mogu orijentirati o kojem se području radi. Cjelinom Informacije dominira plava boja i ikonica novine. Narančasta boja je boja cjeline Komunikacija, a zaštitni znak joj je sunce. Treća cjelina Stvaranje sadržaja obojana je u ružičastu boju i označene ikonicom note. Zelena je boja Sigurnosti, a štiti ju ikona sef.

Ljubičastom bojom Rješavamo probleme korištenjem ikone povećalo. Svaki modul ima drvo kao zaštitni znak, i to drvo u određeno godišnje doba. 1. modul (1. i 2. razred) krasi proljetno drvo, 2. modul (3. i 4. razred) označen je ljetnim drvom, 3. modul (5. i 6. razred) jesenskim, a 4. modul (7. i 8. razred) zimskim drvom. Kroz nastavne sadržaje vode nas likovi koji u obliku stripa objašnjavaju pojedine sadržaje. Likovi, upotrijebljeni u ilustracijama, s kojima se učenici susreću kroz sadržaje posebno su osmišljeni za ovaj kurikulum. Podjednako su zastupljeni likovi oba spola čime se pazilo na ravnopravnost spolova ali i na mogućnost da se svako dijete lako postavi u poziciju nekog od likova iz priče.

Likovi osmišljeni za ilustraciju sadržaja

Nastavni sadržaji prikazani u obliku stripa

OŠ "Mladost Osijek"

UČIJA

Osim klasičnih, papirnatih udžbenika na raspolaganju su vam digitalne inačice u obliku PDF dokumenata te e-udžbenici koji na jednom mjestu obuhvaćaju sve multimedijijske sadržaje za pojedinu temu. Nadalje, e-udžbenici pružaju učenicima personalizirano okruženje za učenje, učenicima je omogućeno da sami biraju sadržaje - tekstove, primjere, prezentacije, plakate, stripove, vježbe, igre i kvizove koje će proučavati, kao i ritam kojim će samostalno prolaziti kroz sadržaje i usvajati gradivo. Digitalni materijali imaju prilagođeni dizajn, sadržaj se automatski prilagođava uređaju na kojem se prikazuje, odnosno rezoluciji uređaja, što omogućuje njihovo lakše i pristupačnije korištenje za osobe s posebnim potrebama.

The screenshot shows a "Virtualna učionica" interface. At the top, there is a navigation bar with five colored boxes labeled "Prva", "Modul 1", "Modul 2", "Modul 3", and "Modul 4". Below the navigation bar, the text "Protresite stablo i izaberite modul!" is displayed. There are four small tree icons with different leaf patterns: a green tree (Modul 1), a colorful tree (Modul 2), an orange tree (Modul 3), and a blue tree (Modul 4). Below each tree icon, the labels "Modul 1", "Modul 2", "Modul 3", and "Modul 4" are written.

Virtualna učionica s e-udžbenicima

OŠ "Mladost Osijek"

Svaka nastavna jedinica uza se ima pripremu u **priručniku za učitelje**. Pripreme su također označene bojama i ikonama kao i udžbenici. Svaka priprema uz naslov na samome početku ima kratak sažetak nastavne jedinice, zatim cilj i ishode učenja. Navedeni su predmeti s kojima se može korelirati te nastavna sredstva i pomagala da učitelji odmah vide koja im sredstva i pomagala trebaju. Uz sažetke priprema u priručniku, učiteljima su na raspolaganju detaljne pripreme i popratni obrazovni sadržaji u digitalnom obliku.

Nastavni je sat podijeljen u tri dijela - uvodni, glavni i završni dio. U uvodnome se dijelu kroz različite motivacijske igre, lističe, istraživanja, pričanja priče, glumu, video isječke učenike uvodi u problem koji treba istražiti i obraditi. U glavnome se dijelu kroz različite aktivnosti objašnjavaju ishodi učenja. Te aktivnosti mogu biti rješavanje različitih upitnika, listića (online ili papirnati oblik), učenje rješavanjem problema, istraživanje, videozapisi, igranje uloga, pričanje priče i sl. Izmjenom različitih aktivnosti i metoda rada ostvaruje se cilj sata, a završni dio zaokružuje priču cijelog sata. Zadnjih 10-ak minuta sata rezervirano je za aktivnosti poput izrađivanja plakata, igranja uloga, intervjeta, izrade prezentacija ili različitih kvizova kako bi se zaokružila nastavna jedinica. Svi znamo da određenu nastavnu jedinicu nikada nećemo na isti način i u istom vremenskom roku odraditi u različitim razredima. Zato su na kraju svake pripreme ponuđene dodatne aktivnosti koje učenici mogu raditi na satu ili kod kuće. Također su dodane aktivnosti za cijelu obitelj. Na kraju je i popis literature pa svaki učitelj može dodatno upotpuniti znanja o pojedinoj temi. Pripreme su osmišljene i vođene na taj način da svatko, pa i onaj koji malo zna o pojedinoj temi, može izvesti sat i ostvariti cilj sata.

Svi sadržaji vezani su uz situacije s kojima se učenici susreću u svakodnevnom životu kao i uz gradivo ostalih nastavnih predmeta čime je ostvarena korelacija s hrvatskim jezikom, matematikom, likovnom kulturom, glazbenom kulturom, prirodom i društвom, satom razrednika te tjelesnom i zdravstvenom kulturom. Posebno valja spomenuti da je u sadržajima ostvarena i korelacija s međupredmetnim temama iz zdravstvenog odgoja, građanskog odgoja ali i prevencije nasilja među djecom i mladima. Sve navedeno pridonosi uzajamnom povezivanju odgojno-obrazovnih područja i nastavnih predmeta u skladnu cjelinu.

OŠ "Mladost Osijek"

Kurikulum Katalog - pretraživanje

Modul	Cjelina	Uloga	Dio naziva
☐ Svi	☐ Svi	☐ Svi	
☐ MODUL (1. i 2. raz)	☐ Informacije	☐ Učenici	
☐ MODUL (3. i 4. raz)	☐ Komunikacije	☐ Učitelji	
☐ MODUL (5. i 6. raz)	☐ Stvaranje sadržaja	☐ Roditelji	
☐ MODUL (7. i 8. raz)	☐ Sigurnost	☐ Multimedija	
	☐ Rješavanje problema		

Pretraži

ModuleName	UnitName	TopicName	Name	RoleName
------------	----------	-----------	------	----------

Izaberite modul, cjelinu ili ulogu i pokrenite pretragu!

Pretraživa baza svih sadržaja pripremljenih za kurikulum

Ono što je novo i vrlo interesantno su **priručnici za roditelje**. Svaku nastavnu jedinicu iz udžbenika prati određeni sadržaj u priručniku za roditelje. Priručnik također prate boje i ikone za pojedino područje i modul. Roditeljima je ukratko objašnjena nastavna jedinica, izrečeno je što će se s učenicima raditi u školi, a ukoliko ima popratnih sadržaja o određenoj temi na internetu, ispisane su i poveznice. Na kraju su navedene aktivnosti koje roditelji mogu provoditi sa svojom djecom vezano uz pojedinu nastavnu jedinicu. Izradi didaktičkih materijala posvećena je posebna pažnja i mnogo truda kako bi se različitim aktivnostima osvremenila nastava i učenicima se učinila pristupačnijom i zanimljivijom.

Za svaku nastavnu jedinicu udžbenika roditelj, kroz priručnik, dobiva jasnu sliku o sadržajima s kojima će učenici biti upoznati. Kroz primjere je roditeljima dana slika o razini znanja i vještinama koje će učenici steći u školi, te mnoštvo smjernica na koji način uspješno pomagati djeci i pratiti njihov napredak u usvajaju novih sadržaja i vještina potrebnih za sigurno i prihvatljivo korištenje interneta.

Sadržaji za roditelje usmjeravaju roditelje nizom obiteljskih aktivnosti kroz koje se potiču svi članovi obitelji, a ne samo učenici, da usvoje znanja i vještine potrebne za sigurno i pametno korištenje tehnologije i interneta ali i kako odgoj djece proširiti iz *offline* okruženja u online okruženje. Posebno valja istaknuti da je priručnik za roditelje bogat savjetima za roditelje i poveznicama koje upućuju roditelje do dodatnih sadržaja.

U sadržajima se nalazi i mnoštvo **multimedijskih digitalnih sadržaja** u obliku mrežnih stranica, računalnih i društvenih igara, interaktivnih kvizova, animiranih priča i crtanih filmova, audio i videozapisa koji pružaju učenicima mogućnost samostalnog, individualiziranog učenja, učenja kroz igru, kao i učenje putem rješavanja problema kroz koje će učenici na pristupačan i zanimljiv način istražiti, usvojiti i ponoviti nastavne sadržaje.

Videozapisi omogućavaju učenicima poistovjećivanje sa stvarnim likovima, njihovim vršnjacima, i stvarnim životnim situacijama kroz koje će promišljanjem i donošenjem zaključaka usvojiti nova znanja i vještine o ostavljanju dobrih digitalnih tragova.

OŠ "Mladost Osijek"

The screenshot shows a video player interface. A speech bubble contains the text: "Upoznajte moju prijateljicu! Ona je odlična učenica, a uz to je već s 10 godina ostvarila velike uspjehe koji su objavljeni na internetu." To the right is a cartoon character of a boy with blonde hair, wearing a green shirt with a white letter 'A' and blue pants, waving. Below the video player, the text reads: "2 2 film uguglaj svoje ime i ponosi se time". The video has 63 views, 0 likes, and 0 dislikes. The channel name is "petznetHR Urednici".

Videozapis „Uguglaj svoje ime i ponosi se time“

Uz videozapise multimedijijski sadržaji bogati su *online* igrama koje učenike vode kroz razne problemske situacije. Ono što je posebno važno napomenuti, da iako učenici smatraju da se igraju, kroz igru ustvari vježbaju i razvijaju svoje motoričke sposobnosti i usvajaju primjerene obrasce ponašanja.

The screenshot shows a game interface. A character in a red shirt is pointing at a screen that displays the text: "Odaberite ispravnu tvrdnju i zatvorite škrinjicu." Below this are four options: "Živa bića bez vode mogu živjeti.", "Čovjek bez vode može preživjeti.", "Voda nije potrebna bićima za život.", and "Voda je izvor života.". To the right is a character with a question mark above its head, next to three icons: "Putnik", "O ispi", and "Zvuk". At the bottom right is an open treasure chest filled with gold coins. The footer includes logos for the European Union, HKO, and other partners, along with project information: "Projekt IPA IPA4.1.3.1.06.01.c07 Sufinancira Evropska unija iz Europskog socijalnog fonda".

Igra „Nije zlato sve što sja“ kroz koju je ostvarena korelacija s nastavnim sadržajima prirode i društva

OŠ "Mladost Osijek"

Online interaktivna igra: „I računalo može čuvati okoliš“

Posebno mjesto među multimedijskim materijalima zauzimaju kvizovi izrađeni u online alatu Zondle, u kojem svi kvizovi vezeni uz sadržaje kurikuluma imaju svoje posebno mjesto i istaknuti su logom projekta. Kvizovi izrađeni u Zondleu su različitih tipova od pitanja sa više ponuđenih odgovora, pitanja oblika točno – netočno pa do pitanja s upisivanjem odgovora. Prilikom rješavanja kvizova učenici dobivaju povratne informacije jesu li točno riješili postavljeni zadatak. Učenici prilikom rješavanja kvizova mogu odabrati različite predloške igara, te da za svako točno riješeno pitanje kao nagradu dobivaju mogućnost igranja, ovakav način provjere znanja potiče učenike na samostalno vježbanje i usvajanje novih znanja.

Kvizovi izrađeni u Zondleu označeni su logom projekta

Kviz izrađen u Zondleu koji omogućuje učenje kroz igru.

OŠ "Mladost Osijek"

U nizu multimedijskih sadržaja koje su osmislili autori posebno se ističu animirane priče koje pred učenike stavlju nastavne sadržaje ispričane na jedan drugačiji, djeci prilagođen i zanimljiv način. Sadržaji su prikazani slikom, tekstom i glasom kako bi učenici dobivali informacije kroz više komunikacijskih kanala te ih tako lakše razumjeli.

Animirana priča „Čarobni prsti svuda ostavljaju trag“

Pripremljen je i izuzetno velik broj dobro osmišljenih *online* radnih listića koji prate sadržaje pomoću kojih učenici mogu provjeriti i uvježbati usvojena znanja. Osim radnih listića za ponavljanje za učenike je pripremljen i velik broj upitnika za učenike, zadataka, predložaka za društvene igre, priča sa raznim problemskim situacijama za analizu i sl.

1. Trebao bих stati i razmisliti o svemu što dijelim na društvenim mrežama:
○ a. Ne upoće - besplatne su, jednostavne za uporabu i svi ih koriste.
○ b. Ponekad, kad se mijenjaju postavke privatnosti
○ c. Uvijek, jer oni koriste moje podatke za zaradu i sve informacije koje ostavljam više nisu privatne.
○ d. Uvijek, internet je opasno mjesto puno užasnih stvari koje samo čekaju da me povrijeđe.

2. Ponekad dijelim lozinku s prijateljima ili objavim nešto pretvarajući se da sam netko od njih, onako za salu:
○ a. To je redu – moji prijatelji i ja se dobro slažemo i ja imam potpuno povjerenje u njih.
○ b. Šala je šala i ako se ja pretvaram da sam netko drugi radi zabave, to je očito.
○ c. Nikada, to je krada identiteta i može prouzročiti nesagledive probleme svima nama.

Online nastavni listići – upitnik za učenike

Svi sadržaji dostupni su u digitalnom obliku na mrežnim stranicama projekta [petzanet.HR](http://petzanet.hr).

Zaključak

Djeca i mladi ljudi danas koriste ogromnu moć digitalnih medija za istraživanje, povezivanje i učenje na način koji prije nismo mogli ni zamisliti. S takvom snagom mladi ljudi imaju iznimne mogućnosti za učenje, a ipak se suočavaju s mnogim potencijalnim zamjkama. Ovaj ih kurikulum treba osnažiti i omogućiti da nauče kritički misliti, sigurno se ponašati na

OŠ "Mladost Osijek"

internetu i odgovorno sudjelovati u digitalnom svijetu. To su vještine 21. stoljeća, iznimno bitne za djecu i mlade jer im pomažu da iskoriste puni potencijal tehnologije za učenje.

Današnji je život bez računala, mobilnih uređaja i interneta nezamisliv. Pokušamo li ih na nekoliko sati oduzeti mladim korisnicima, bit će izgubljeni. Oni su postali njihova potreba, poput hrane i vode. Često čujemo da su današnja djeca vještija u radu s računalima od odraslih, s čime se slaže i puno učitelja. Zato ovim udžbenicima i priručnicima želimo pomoći svima, i učenicima i odraslima, da pravilno koriste informacijsko – komunikacijske tehnologije, ne samo u poučavanju, radu i učenju, već i u svakodnevnom životu. Da bismo izbjegli roditeljsku bojazan o tome što djeca mogu vidjeti i „naučiti“ koristeći internet, trebamo ih od malena poučavati o pravilnom i sigurnom korištenju informacija koje su im dostupne. Valja ih naučiti da znaju razlikovati dobru od loše informacije, da poštuju internetski bonton, da prilikom pisanja poruka e-pošte ili SMS-a poštuju pravila uljudne komunikacije, da paze na dijeljenje osobnih podataka, objavljivanje slika, sadržaja i sl. jer što se jednom objavi, na internetu ostaje zauvijek.

Pri tome moramo biti složni jer samo suradnjom i zajedničkim radom, i učitelja i roditelja, možemo postići cilj – da učenici izrastu u odgovorne digitalne građane. Na tom će im putu pomoći i ovaj kurikulum zamišljen upravo po takvom receptu – da svim stranama pruži informacije prilagođene njihovim ulogama. Kaže se da svaki put započinje prvim korakom, neka ovaj započne korištenjem kurikuluma Sigurnost djece na internetu.